

[Strona Główna](#) > ... > [Wszczęcie Postępowania Sądowego](#) > [Gdzie i jak](#) > [Odsetki Ustawowe](#) > [Portugal](#)

Odsetki ustawowe

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Portugalia

1 Czy „odsetki ustawowe” ustanowiono w państwie członkowskim? Jeżeli tak, w jaki sposób zdefiniowano „odsetki ustawowe” w tym państwie członkowskim?

Odsetki ustawowe

Tak, w portugalskich przepisach przewiduje się instytucję odsetek ustawowych.

Odsetki mogą zostać określone przez strony lub ustanowione w przepisach prawa. Jeżeli określiły je strony, nazywa się je odsetkami umownymi. Jeżeli są ustanowione w przepisach prawa, nazywa się je odsetkami ustawowymi.

Odsetki umowne i ustawowe mogą mieć charakter cywilnoprawny lub handlowy.

Cel odsetek

Ogólnie rzecz ujmując, istnieją dwa rodzaje odsetek: odsetki kapitałowe (np. odsetki należne z tytułu pożyczki) oraz odsetki karne (np. odsetki za zwłokę w wykonaniu zobowiązania).

Odsetki ustawowe za zwłokę

Jeżeli dłużnik dopuszcza się zwłoki w wykonaniu zobowiązania pieniężnego, co do zasady odszkodowanie należne z tytułu zwłoki odpowiada odsetkom ustawowym naliczonym od dnia, w którym dłużnik dopuścił się zwłoki. Zobowiązanie pieniężne oznacza zobowiązanie do zapłaty określonej sumy pieniężnej na rzecz drugiej strony.

Chwila powstania zwłoki

Uznaje się, że dłużnik pozostaje w zwłoce, jeżeli został zawiadomiony drogą sądową lub pozasądową o obowiązku wykonania zobowiązania.

Istnieją jednak trzy przypadki, w których uznaje się, że dłużnik pozostaje w zwłoce, nawet jeżeli nie zawiadomiono go o tym obowiązku:

1. jeżeli termin wykonania zobowiązania był oznaczony;
2. jeżeli zobowiązanie powstało w wyniku czynności niezgodnej z prawem;
3. jeżeli dłużnik świadomie unika odebrania zawiadomienia; w tym przypadku uznaje się, że dłużnika zawiadomiono o obowiązku wykonania zobowiązania w dniu, w którym w normalnej sytuacji doręczono by mu zawiadomienie.

Jeżeli dług nie jest płynny, zwłoka nie powstaje, dopóki dług nie stanie się płynny, chyba że winę za brak płynności ponosi dłużnik. Jeżeli dłużnik jest odpowiedzialny za czynność niezgodną z prawem lub za ryzyko, uznaje się, że pozostaje w zwłoce od dnia, w którym otrzymał formalne zawiadomienie, chyba że dopuścił się już

zwłoki w rozumieniu pierwszej części niniejszego akapitu.

Wygaśnięcie lub cesja wierzytelności odsetkowej

Od chwili powstania wierzytelność odsetkowa niekoniecznie jest zależna od wierzytelności głównej. Każdą z nich można przenieść lub umorzyć niezależnie od drugiej.

Zaliczenie płatności częściowych

W przepisach krajowych ustanawia się następujące zasady w odniesieniu do zaliczania płatności:

i) jeżeli oprócz kwoty głównej dłużnik musi zapłacić koszty lub odsetki lub musi wypłacić wierzycielowi odszkodowanie za zwłokę, płatność, która nie jest wystarczająca do pokrycia całej kwoty, zostanie zaliczona na poczet kosztów, odszkodowania, odsetek i kwoty głównej, w podanej kolejności;

ii) zaliczenia na poczet kwoty głównej należy dokonać w ostatniej kolejności, chyba że wierzyciel postanowi inaczej.

Odsetki od odsetek

W niektórych przypadkach można naliczyć odsetki karne od odsetek zwykłych (odsetki składane).

Aby można było naliczyć kolejne odsetki od odsetek, musi nastąpić jedna z sytuacji, które opisano poniżej.

1. Dłużnik musi zostać zawiadomiony drogą sądową o konieczności dokonania kapitalizacji odsetek albo zapłaty odsetek pod groźbą ich kapitalizacji.

Kapitalizacji mogą podlegać wyłącznie odsetki odpowiadające minimalnemu okresowi jednego roku. Wspomniane ograniczenia dotyczące odsetek składanych nie mają zastosowania, jeżeli są one sprzeczne z przepisami szczególnymi lub praktykami stosowanymi w sektorze (np. w przypadku gdy kredyty przyznane przez instytucje finansowe podlegają przepisom szczególnym).

W krajowym orzecznictwie stwierdza się, że nie można naliczać odsetek karnych od odsetek karnych. W związku z tym co do zasady niedozwolone jest naliczanie odsetek od odsetek ustawowych należnych w wyniku zwłoki w wykonaniu zobowiązania pieniężnego. Fakt ten pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich wariacji wykładni w tym względzie zawartych w orzecznictwie i przewidzianej w przepisach prawa możliwości zastosowania obligatoryjnej kary pieniężnej, w sytuacji gdy zapłata danej kwoty pieniężnej została zasądzona wyrokiem sądu.

2 Jeżeli tak, proszę podać kwotę/stopę oraz podstawę prawną ich naliczania. Jeżeli ustanowiono różne stopy odsetek ustawowych, w jakich okolicznościach mają one zastosowanie i jakie są przesłanki ich stosowania?

Stawki odsetek ustawowych są różne w zależności od tego, czy odnoszą się one do odsetek cywilnoprawnych czy handlowych.

Cywilnoprawne odsetki ustawowe

Cywilnoprawne odsetki ustawowe są określane wspólnym ministerialnym rozporządzeniem wykonawczym (*Portaria*) Ministrów Sprawiedliwości i Finansów wydawanym na podstawie art. 559 ust. 1 portugalskiego kodeksu cywilnego (*Código Civil*). W chwili powstania niniejszego tekstu stawki odsetek cywilnoprawnych reguluje [ministerialne rozporządzenie wykonawcze \(*Portaria*\) nr 291/03 z dnia 8 kwietnia 2003 r.](#), które ma wciąż moc obowiązującą.

Handlowe odsetki ustawowe

Handlowe odsetki ustawowe są zazwyczaj należne z tytułu kredytu zaciągniętego przez przedsiębiorstwa handlowe (prowadzone zarówno w formie jednoosobowej działalności gospodarczej, jak i w formie spółki) oraz w szczególności w odniesieniu do tych rodzajów kredytów, o których mowa w przywołanym poniżej [dekrecie z](#)

[mocą ustawy nr 62/2013 z dnia 10 maja 2013 r.](#)

Handlowe odsetki ustawowe określa wspólne rozporządzenie wykonawcze (*Portaria*) Ministrów Sprawiedliwości i Finansów wydawane na podstawie art. 102 § 3–5 [portugalskiego kodeksu handlowego \(Código Comercial\)](#) zmienionego dekretem z mocą ustawy nr 62/2013 z dnia 10 maja 2013 r. Na chwilę powstania tego tekstu ustalanie wysokości odsetek handlowych uregulowane jest w [ministerialnym rozporządzeniu wykonawczym \(Portaria\) nr 277/13 z dnia 26 sierpnia 2013 r.](#), zgodnie z którym stawki odsetek handlowych ustala się co pół roku.

Wysokość każdej ze stawek odsetek handlowych, o których mowa w ministerialnym rozporządzeniu wykonawczym nr 277/2013 z dnia 26 sierpnia 2013 r., jest ogłaszana w [obwieszczeniu Dyrekcji Generalnej ds. Skarbu Państwa i Finansów \(Direcção Geal do Tesouro e Finanças\)](#) publikowanym w portugalskim dzienniku urzędowym (*Diário da República*), seria II, 15 stycznia i 15 lipca każdego roku.

Ministerialne rozporządzenie wykonawcze nr 277/2013 z dnia 26 sierpnia 2013 r. określa dwie stawki handlowych odsetek karnych, które różnią się w zależności od tego, jakiego rodzaju transakcji dotyczą:

1. pierwszą z nich jest stawka odsetek mająca zastosowanie do zwłoki w płatnościach odnoszących się do transakcji handlowych zawieranych między przedsiębiorstwami lub między przedsiębiorstwami a podmiotami publicznymi zgodnie z dekretem z mocą ustawy nr 62/2013 z dnia 10 maja 2013 r.;
2. drugą z nich jest dodatkowa stawka odsetek karnych mająca zastosowanie do innych operacji, która odnosi się do kredytów zaciągniętych przez przedsiębiorstwa handlowe (prowadzone zarówno w formie jednoosobowej działalności gospodarczej, jak i w formie spółki) zgodnie z art. 102 ust. 3 portugalskiego kodeksu handlowego.

Wysokość odsetek ustawowych, zarówno cywilnoprawnych, jak i handlowych, zmienia się w czasie. Z tego powodu podczas obliczania odsetek należy uwzględnić różne stawki obowiązujące w odniesieniu do każdej części okresu zwłoki.

Ze względów praktycznych w niniejszym tekście przedstawiono jedynie stawki odsetek ustawowych obowiązujących w ostatnich latach. Tekst ten ma charakter wyłącznie informacyjny. Należy zapoznać się z przepisami krajowymi mającymi zastosowanie w danym przypadku.

Obligatoryjne odsetki dodatkowe w wysokości 5% dodaje się do należnych odsetek ustawowych, jeżeli zapłata danej kwoty pieniężnej została zasądzona wyrokiem sądu. W tym przypadku odsetki w wysokości 5% rocznie automatycznie staną się wymagalne – bez konieczności wydania przez sąd jakiegokolwiek postanowienia w tym zakresie – licząc od daty uprawomocnienia się wyroku. Obligatoryjną karę pieniężną dodaje się w stosownych przypadkach do odsetek karnych lub do kwoty należnego odszkodowania zgodnie z art. 829-A ust. 4 portugalskiego kodeksu cywilnego.

Stawki odsetek ustawowych od 5 sierpnia 1980 r. do chwili obecnej:

Od 5.8.1980 do 22.5.1983

[(1 021 dni) – dekret z mocą ustawy nr 200-C/80 z dnia 24 czerwca 1980 r. oraz ministerialne rozporządzenie wykonawcze nr 447/80 z dnia 31 lipca 1980 r.] 15%
Od 23.5.1983 do 28.4.1987

[(1 437 dni) – ministerialne rozporządzenie wykonawcze nr 581/83 z dnia 18.05.1983 r.] 23%
Od 23.4.1987 do 29.9.1995

[(3 076 dni) – ministerialne rozporządzenie wykonawcze nr 339/87 z dnia 24.04.1987 r.] 15%
Od 30.9.1995 do 16.4.1999

[(1 295 dni) – ministerialne rozporządzenie wykonawcze nr 1171/95 z dnia 25.09.1995 r.] 10%
Od 17.4.1999 do 30.4.2003

[(1 475 dni) – ministerialne rozporządzenie wykonawcze nr 263/99 z dnia 12.4.1999 r.] 7%

Od 1.05.2003

[ministerialne rozporządzenie wykonawcze nr 291/03 z dnia 8.4.2003 r.] 4%

Stawki handlowych odsetek ustawowych od 28 września 1995 r. do chwili obecnej:

Od 28.9.1995 do 16.4.1999

[ministerialne rozporządzenie wykonawcze nr 1167/95 z dnia 23.9.1995 r.] 15%

Od 17.4.1999 do 30.9.2004

[ministerialne rozporządzenie wykonawcze nr 262/99 z dnia 12 kwietnia 1999 r.] 12%

Od 1.10.2004 do 31.12.2004

[obwieszczenie Dyrekcji Generalnej ds. Skarbu Państwa (*Direcção-Geral do Tesouro* – „DGT”) nr 10097/04 z dnia 30.10.2004 r.] 9,01%

Pierwsza połowa 2005 r.

[ministerialne rozporządzenie wykonawcze nr 597/2005 z dnia 19.07.2005 r. i obwieszczenie DGT nr 310/2005 z dnia 14.01.2005 r.] 9,09%

Druga połowa 2005 r.

[obwieszczenie DGT nr 6923/2005 z 25.07.2005 r.] 9,05%

Pierwsza połowa 2006 r.

[obwieszczenie DGT nr 240/2006 z 11.01.2006 r.] 9,25%

Druga połowa 2006 r.

[obwieszczenie DGT nr 7706/2006 z 10.07.2006 r.] 9,83%

Pierwsza połowa 2007 r.

[obwieszczenie DGT nr 191/2007 z 5.01.2007 r.] 10,58%

Druga połowa 2007 r.

[obwieszczenie Dyrekcji Generalnej ds. Skarbu Państwa i Finansów (*Direcção-Geral do Tesouro e Finanças* – „DGTF”) nr 13665/2007 z dnia 30 lipca 2007 r.] 11,07%

Pierwsza połowa 2008 r.

[obwieszczenie DGTF nr 2152/2008 z 29.01.2008 r.] 11,20%

Druga połowa 2008 r.

[obwieszczenie DGTF nr 19995/2008 z 14.07.2008 r.] 11,07%

Pierwsza połowa 2009 r.

[obwieszczenie DGTF nr 1261/2009 z 14.01.2009 r.] 9,50%

Druga połowa 2009 r.

[obwieszczenie DGTF nr 12184/2009 z 10.07.2009 r.] 8 %

Pierwsza połowa 2010 r.

[obwieszczenie DGTF nr 597/2010 z 4.01.2010 r.] 8%

Druga połowa 2010 r.

[obwieszczenie DGTF nr 13746/2010 z 12.07.2010 r.] 8%

Pierwsza połowa 2011 r.

[obwieszczenie DGTF nr 2284/2011 z 21.01.2011 r.] 8%

Druga połowa 2011 r.	
[obwieszczenie DGTF nr 14190/2011 z 14.07.2011 r.] Pierwsza połowa 2012 r.	8,25 %
[obwieszczenie DGTF nr 692/2012 z 17.01.2012 r.] Druga połowa 2012 r.	8%
[obwieszczenie DGTF nr 9944/2012 z 24.07.2012 r.] Pierwsza połowa 2013 r.	8%
[obwieszczenie DGTF nr 584/2013 z 11.07.2013 r.] Druga połowa 2013 r.	7,75%
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	
[obwieszczenie DGTF nr 11617/2013 z 17.09.2013 r.] Inne operacje	8,50%
[obwieszczenie DGTF nr 10478/2013 z 23.08.2013 r.] Pierwsza połowa 2014 r.	7,50%
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013 Inne operacje	8,25 %
[obwieszczenie DGTF nr 1019/2014 z 24.01.2014 r.] Druga połowa 2014 r.	7,25%
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013 Inne operacje	8,15%
[obwieszczenie DGTF nr 8266/2014 z 16.07.2014 r.] Pierwsza połowa 2015 r.	7,15%
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013 Inne operacje	8,05%
[obwieszczenie DGTF nr 563/2015 z 19.01.2015 r.] Druga połowa 2015 r.	7,05 %
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013 Inne operacje	8,05%
[obwieszczenie DGTF nr 7758/2015 z 14.07.2015 r.] Pierwsza połowa 2016 r.	7,05 %
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013 Inne operacje	8,05%
[obwieszczenie DGTF nr 890/2016 z 6.01.2016 r.] Druga połowa 2016 r.	7,05%
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013 Inne operacje	8,00%
[obwieszczenie DGTF nr 86741/2016 z 30.6.2016 r.] Pierwsza połowa 2017 r.	7,00%
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	8,00%

Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 2583/2017 z 3.01.2017 r.]	7,00%
Druga połowa 2017 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	8,00%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 8544/2017 z 29.6.2017 r.]	7,00%
Pierwsza połowa 2018 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	8,00%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 1989/2018 z 3.1.2018 r.]	7,00%
Druga połowa 2018 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	8,00%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 9939/2018 z 28.6.2018 r.]	7,00%
Pierwsza połowa 2019 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	8,00%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 7758/2019 z 2.1.2019 r.]	7,00%
Druga połowa 2019 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	8,00%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 11571/2019]	7,00%
Pierwsza połowa 2020 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	8,00%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 1568/2020]	7,00%
Druga połowa 2020 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	8,00%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 10974/2020]	7,00%
Pierwsza połowa 2021 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	8,00%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 2239/2021]	7,00%
Druga połowa 2021 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	8,00%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 13486/2021]	7,00%
Pierwsza połowa 2022 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	8,00%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 1535/2022]	7,00%
Druga połowa 2022 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	8,00%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 13997/2022]	7,00%
Pierwsza połowa 2023 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	10,5%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 1672/2023]	9,5%
Druga połowa 2023 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	12,00 %
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 14922/2023]	11,00 %
Pierwsza połowa 2024 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	12,5 %
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 1850/2024]	11,5%
Druga połowa 2024 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	12,25%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 2024/2]	11,25%
Pierwsza połowa 2025 roku	
Operacje podlegające dekretowi z mocą ustawy nr 62/2013	11,5%
Inne operacje [obwieszczenie DGTF nr 2025/2]	10,5%

3 Czy możliwe jest uzyskanie dodatkowych informacji dotyczących sposobu naliczania odsetek ustawowych w razie takiej potrzeby?

Dodatkowe informacje na temat obliczania wysokości odsetek ustawowych można znaleźć na stronie

internetowej [Dyrekcji Generalnej ds. Skarbu Państwa i Finansów Ministerstwa Finansów](#).

4 Czy istnieje nieodpłatny dostęp online do wyżej wymienionej podstawy prawnej?

Dostęp do strony internetowej, o której mowa w odpowiedzi na pytanie 3, jest bezpłatny.

Stosowne przepisy

- [Kodeks cywilny](#)
- [Kodeks spółek handlowych](#)
- [Dekret z mocą ustawy nr 62/2013 z dnia 10 maja 2013 r.](#)
- [Zarządzenie \(portaria\) nr 291/2003 z dnia 8 kwietnia 2003 r.](#)

Uwaga

Informacje zawarte na tej stronie mają charakter ogólny i nie są wyczerpujące. Nie są również wiążące dla punktu kontaktowego, europejskiej sieci sądowej w sprawach cywilnych i handlowych, sądów ani żadnych innych podmiotów i nie mogą zastąpić zapoznania się z obowiązującymi przepisami.

■ Ostatnia aktualizacja: 03/03/2026

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.